

Regelbunden tillsyn i Ärla skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Eskilstuna kommun och besökt Ärla skoladen 8 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 3 juni 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ärla skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal, och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Tabell 1: Antal elever på Ärla skola

Skolan/verksamheten	Antal elever
Förskoleklass	20
Grundskola	180

Källa: Uppgifter från skolan, 2008-10-08

Ärla skola ligger i samhället Ärla, strax utanför Eskilstuna. Ärla skola erbjuder utbildning för elever i årskurs 1–6 samt förskoleklass. Ärla skola ingår i enheten Ärla-Hällberga med sammanlagt två skolor och två förskolor.

Personalen i Ärla skola är organiserade i två arbetslag utifrån indelningarna F–2 och årskurs 3–6. Klassorganisationen varierar mellan åldershomogena och åldersintegrerade grupper. Vid inspektionstillfället fanns det en förskoleklass, en årskurs 1, parallella grupper i årskurs 5–6 samt tre grupper i årskurs 3–4.

Skolans ledning utgjordes vid inspektionstillfället av biträdande rektor vid Hällberga skola samt tillförordnad rektor för enheten. Tillförordnad rektor var tidigare anställd som biträdande rektor för Ärla skola.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 2: Måluppfyllelse i årskurs 5

	Ärla skola					Riket
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

. = Uppgift saknas

Tabell 3: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Ärla skola	Eskilstuna kommun	Ärla skola	Eskilstuna kommun
Andel (%) elever som nått kravnivån på de nationella ämnesproven ¹	Engelska	75	90	71	89
	Matematik	80	85	84	83
	Svenska	80	85	81	78

Källa: Uppgifter från skolan och kommunen, 2008-10-08.

Kommentar och bedömning:

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m, Lpo 94 ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

¹ Andelen är beräknad på de elever som deltagit i proven. Det är heller inte säkert att samtliga deltagande elever har deltagit i samtliga delprov.

Ärla skola genomför och redovisar varje år resultaten på de nationella proven i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska. En sammanställning över resultaten för år 2007 och 2008 visar på en såväl över tid som mellan olika ämnen varierande måluppfyllelse (se ovanstående tabell). I övriga ämnen saknas dokumentation och Skolinspektionen kan därför inte bedöma Ärla skolas samlade resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

- 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

För varje ämne finns en kursplan. I kursplanerna anges de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Läraren ska utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Ärla skolas resultatuppföljning sker genom enskild lärares uppföljning av elevernas resultat i den egna undervisningsgruppen, med fokus på ämnena svenska, matematik och engelska.

Då uppföljning och sammanställning huvudsakligen sker i ämnena svenska, matematik och engelska och ej i samtliga ämnen, bedömer Skolinspektionen att detta måste åtgärdas.

- 1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt grundskoleförordningen, i sin lydelse före den 15 juli 2008, ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De individuella utvecklingsplaner inspektörerna tagit del av innehåller en beskrivning av elevens nuläge, mål och metoder. Uppföljning sker i ämnena matematik, svenska och engelska. Även en beskrivning av var eleven befinner sig i sin sociala utveckling görs, dock med avsaknad av nya uppsatta mål för området. Skolinspektionen vill framhålla att de individuella utvecklingsplanerna ska ge eleven möjlighet att vid behov stödja hans/hennes fortsatta utveckling och lärande i skolans olika ämnen och inte begränsas till ämnena matematik, svenska och engelska. Skolinspektionen bedömer att skolan inte upprättar individuella utvecklingsplaner i enighet med förordningens krav vilket måste åtgärdas.

Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska också innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Se vidare Skolverkets allmänna råd 2008 om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen.

1.3 Bedömning och betygssättning**Bedömningspunkter**

- 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

6 (12)

- 1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Ej relevant

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

- 1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.5.3. Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Om det visar sig att en elev är i behov av särskilt stöd, ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet ska vara ett redskap och hjälpmedel för skolans personal att planera och utveckla den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Åtgärdsprogrammet är också en skriftlig bekräftelse på de stödåtgärder som ska vidtas och bidrar till att ge en överblick över elevens skolsituation. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I Ärla skola upprättas åtgärdsprogram som huvudsakligen är av god kvalitet. Av tillsynen framkommer dock att upprättade åtgärdsprogram i flertalet fall begränsas till ämnena matematik, svenska och engelska. Detta trots att stöd ges i såväl andra ämnen som ärenden av mer social karaktär.

Skolan ska erbjuda stöd i samtliga ämnen i den omfattning det motsvarar elevernas behov. Tydliga signaler om att en elevs behov av särskilt stöd be-

höver uppmärksammas är när eleven riskerar att inte nå kunskapsmålen. Andra tecken på att en elev är i behov av särskilt stöd kan vara att eleven har svårt att fungera i gruppen, har ett utagerat beteende eller drar sig undan. Inspektörerna vill även i situationer som dessa framhålla betydelsen av åtgärdsprogrammets centrala roll i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder så att det i åtgärdsprogrammen framgår och tydliggörs det särskilda stöd som ges utifrån elevens faktiska behov.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt Ärla skolas timplan ska eleverna ha undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 6 vilket eleverna får. Då det finns nationella mål för ämnet i årskurs 5 måste skolan säkerställa att undervisning sker i ämnet och att eleverna ges möjlighet att nå målen. Detta behöver åtgärdas.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

I timplanen för Ärla skola anges att eleverna i årskurs 6 ska erbjudas elevens val drygt 60 minuter i veckan. Tillsynen visar genom intervjuer att eleverna på skolan endast erbjuds elevens val under ett par dagar per läsår. Skolinspektionen bedömer att skolan inte erbjuder eleverna elevens val enligt författningarna vilket måste åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

10 (12)

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn är förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

- 3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

- 3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

I Ärla skola genomförs utvärderingar av den pågående verksamheten i form av bland annat elev- och personalenkäter med efterföljande diskussion och analys. Detta arbete samt den uppföljning av skolans resultat som sker på individnivå är enligt Skolinspektionens bedömning relevant i ett systematiskt kvalitetsarbete. En värdering av skolans insatser och koppling mellan undervisningens kvalitet och resultat på skolnivå görs dock inte i tillräcklig grad. Detta bekräftas av intervju med rektorn. Eftersom inga sammanställningar av elevernas kunskapsresultat förutom de nationella ämnesproven finns, fattas ett viktigt instrument för kvalitetsarbetet. Det kvalitetsarbete som sker i skolan tar inte i tillräcklig grad sin utgångspunkt i en värdering av gjorda insatser samt analys av resultaten för de insatser som behöver göras för en högre måluppfyllelse. Detta måste åtgärdas.

12 (12)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

I Ärla skolas kvalitetsredovisning återfinns nationella och kommunala mål. Utifrån en beskrivning av genomfört arbete redovisas resultat och måluppfyllelse som bedöms i analys av samtliga områden. De avslutande föreslagna åtgärderna för förbättring ligger till grund för skolans lokala verksamhetsplan.

Enligt Skolinspektionens bedömning innehåller kvalitetsredovisningen områden som aktuell förordning kräver. I kvalitetsredovisningen dokumenteras dock kunskapsresultat alltför begränsat. Uppföljning av kunskapsresultat i fler ämnen än svenska, matematik och engelska måste redovisas. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte i alla avseenden uppfyller förordningens krav vilket måste åtgärdas.

Datum

2009-03-03

Ort

Linköping

Sara Westlund

Lena Stadler